

Sällskapet Strömstierna – Nyhetsbrev 11

Hej alla,

I dessa alltjämt tyvärr mindre bra tider hoppas jag att Ni alla ännu håller distansen ...
Men för att försöka pigga upp Er litet så kommer nu Nyhetsbrev 11.

Bland nyheterna som distribueras kommer även gamla nyheter att sändas ut som jag skrev i Nyhetsbrev 1. Detta brev innehöll information om Lysekils historia från 1543 – 1587.
Nyhetsbrev 2 innehåller information om Lysekil fram till år 1610.
Nyhetsbrev 3 innehåller information om Lysekil fram till år 1658-02-26.
Nyhetsbrev 4 innehåller information om Lysekil fram till år 1679-08-22.
Nyhetsbrev 5 innehåller information om Lysekil fram till år 1700 (Lotsstation på Lotsberget)
Nyhetsbrev 6 innehåller information om Lysekil fram till freden i Nystad 1721-08-30.
Nyhetsbrev 7 innehåller information om Lysekil fram till 1747 cirka.
Nyhetsbrev 8 innehåller information om Lysekil fram till 1778-01-24.
Nyhetsbrev 9 innehåller information om Lysekil fram till år 1800.
Nyhetsbrev 10 innehåller information om Lysekil fram till fredsavtalet med Norge 1814.

Nyhetsbrev 11 innehåller information om händelser i Bohuslän, på Stångenäset och i Lysekil från fredsavtalet med Norge 1814 fram till år 1830. Jag inkluderar en del Kungörelser rörande handelsverksamhet som påverkar Lysekils historia. Här återstår dock avskrifter att göra ...

Ni kommer även nu att upptäcka personer som haft betydelse för Lysekils historia. För några av dessa personer skriver jag nu in var i Lysekil de har bott med sin familj.

Nyheter (som nu upprepas)

Sällskapet Strömstierna har alltså fyllt 20 år i år och vårt tänkta firande söndagen den 7 juni ställde vi alltså in – allas säkerhet kommer i första hand. Men vi fyller ju snart 21 år ...

När Ni läser denna Lysekils historia har jag källreferenser till de flesta händelser. Tanken med detta är dels att visa var informationen är hämtad, dels att stimulera till mer läsning. Ni kan på vår hemsida även hitta en Källförteckning över litteratur som berör Bohuslän och Lysekil.

Om Ni vill kommentera innehållet i denna **Lysekils historia** är Ni givetvis välkomna!
Nästa Nyhetsbrev numro 12 kommer att sändas ut till Er i slutet av november 2020.

Mvh Per Stenros

perstenros@gmail.com

./

Lysekils historia

1814-08-02 Kronprins Carl Johan ger armén order att gå över Svinesund. Redan efter ett par veckor är operationen avslutad och 14 augusti avslutas kriget genom avtalet i Moss. Christian Fredrik avsäger sig den norska kronan.

Bohusläns Dragonregemente deltar i den svenska attacken mot Norge. Detta är den sista krigsinsats som bohuslänningarna gör.

1814-11-04 Norge och Sverige ingår en union. Carl Johan förbinder sig att anta den nya norska grundlagen, Eidsvollförfattningen.

1815 *Länskungörelse*: Nr 719-54 - Utmätning av Salteriverket Fiskholmen å Käringön. (Östen Sandell)

1815 *Länskungörelse*: Nr 719-70 - Arrendeauktion å Åby, Toftestad och Sundsby. (Östen Sandell)

1815 *Länskungörelse*: Nr 2068-195 - Exekutiv försäljning av Skådene i Bro socken. (Östen Sandell)

1815-10-23 Kunglig Maj:t och Rikets Kammarkollegium utfärdar en kungörelse Angående Förändring i den Pastorerna ålagda skyldighet, att till Mantalsskrivningen avlämna Förteckning på dem, som fylla femton år. Given Stockholm den 23 oktober 1815.

- 1815 Lysekils befolkning är 402 personer. (Lüsch, Lysekils Historia, sid 20)
- 1816 Vulkanutbrottet på Tambora får stora negativa effekter på skördarna runt hela jorden. Detta år brukar kallas för ”året utan sommar”. Man uppskattar att cirka 200.000 människor avlider av svält och sjukdomar. (Wikipedia)
- 1816-03-06 I Sverige försöker man hejda smittkopporas spridning genom ett reglemente, ”Kongl. Maj:ts nådiga reglemente för vaccinationen i riket”, som gäller tvångsvaccinering av barn. (STF 1948, sid 45)

Reglementet från 1816 följer i sin helhet här: (Källa: jerlerup.wordpress.com)

Reglemente för vaccinationen i riket; Stockholm den 6 mars 1816

Flera delar av världen har härjats av smittkoppor. Ett medel att ympa finns, men är inte tillräckligt för att helt avvärja sjukdomen. Den engelske läkaren Jenner har ett säkrare sätt. Skyddskoppning ger en så lindrig form av koppor, att man knappast kan tala om sjukdom. De ger ett bestående skydd och hindrar helt de rysliga följder av sjukdomen som de överlevande kan drabbas av.

Denna för mänskligheten så nyttiga och hedrande uppfinning har i Sverige, trots fördomar, blivit antagen. Regeringen har uppmuntrat och kunniga och nitiska läkare och medborgare har verkställt skyddssympningen. Kongl Maj:t har inte lämnat någon möda ospard för att vidtaga anstalter för att utrota sjukdomen och befria kommande släkter från den härjande farsoten.

Författningar har av och till på konungens befallning utgivits. Understödd av Rikets Ständer har Kongl Maj:t utfärdat ett reglemente till befrämjande av vaccinationen och vad som vid dess verkställighet skall iakttagas.

1 § Det åligger alla föräldrar att låta vaccinera sina barn före 2 års ålder. Gäller även äldre barn och personer som inte haft naturliga eller ympade koppor.

2 § Varje socken skall ha en vaccinatör och en eller två vaccinationsföreståndare, vilka jämte kyrkoherden ser till att barnen blir vaccinerade.

3 § Vaccinatörens skicklighet skall var godkänd av provinsialläkaren. Han följer Sundhets kollegiets rekommendationer, använder pålitligt vaccinämne, återser barnet efter 7 – 9 dygn för att kontrollera att vaccinationen tagit annars görs den om. Han för journal över vaccinationerna. För att uppmuntra skickliga vaccinatörer har konungen befallt att de kollekter, som samlas in stannar i församlingen och kan användas till vaccinatörer och även till medaljer som blivit präglade för ändamålet.

4 § I städerna, där det finns läkare, är det inte lika nödvändigt med vaccinatörer. Men vill församlingen ha sådan är inget hinder. Den som vill och är skicklig att vaccinera skall anmäla det hos kyrkoherden.

5 § De som antas till klockare skall inte bara kunna slå åder utan också vaccinera och bistå vid mindre läkargöromål. Detsamma gäller barnmorskor.

6 § Belöningar som är anslagna av staten kan tilldelas klockare, barnmorskor och andra som frivilligt vaccinera. De söker belöningen hos Sundhets Kollegium och insänder uppgifter på hur många vaccinationer de gjort.

7 § Alla som sysslar med vaccinationer skall känna skillnaden mellan äkta och oäkta vaccin, kunna urskilja om vaccinationen lyckats och kunna skilja på smittkoppor, vattenkoppor, stenkoppor och den s k svinkölen.

8 § Vaccinationsföreståndaren antas av kyrkoherden och församlingen. Hans skyldighet är att se till att barnen blir vaccinerade. Vaccination kan anställas vilken årstid som helst. Från predikstolen kungörs var och när vaccinationer äger rum i församlingen. Föreståndaren kan kallas till hemmet om så anses lämpligare.

Präster lämnar upplysningar om vilka som är ovaccinerade och föreståndaren har ansvar att de blir vaccinerade.

9 § Journalerna insänds till landshövdingen och förteckningen sänds till konsistoriet, som sammanställer tabeller för hela stiftet. De sänds till tabellkommissionen och lämnas vidare till Sundhets Kollegium.

12 § Det tillkommer provinsialmedicus att ha tillsyn över vaccinationen inom sitt distrikt.

13 § Sundhets Kollegiet har ansvar för att det skall finnas tillräckligt med äkta vaccin. Kongl Maj:t har i huvudstaden låtit anta 4 läkare som skall gå Kollegiet tillhanda. Därjämte har i flera städer inrättats vaccinationsdepåer. Nu finns 10 stycken. Kongl Maj:t ger provinsialläkarna förtroendet att förse sig med vaccinationsämne, som de sedan kan lämna ut till dem som behöver.

14 § Underlåter någon förälder att vaccinera sitt barn anmäls han till pastorsämbetet, som i allmän sockenstämma förhåller den tredskande sin motsträvighet. Ny tid för vaccination utsättes. Har detta ingen effekt anmäls han till kronobetjänt, som rapporterar till landshövdingen. Kan han fortfarande inte talas tillrätta bötar han 1 riksdaler 32 skilling med föreläggande om ännu högre böter. Särskilt allvarligt är om tredskan sker under ett utbrott av sjukdomen. Böterna går till de fattiga i församlingen. Kan den försumlige inte betala böterna omvandlas straffet till fängelse.

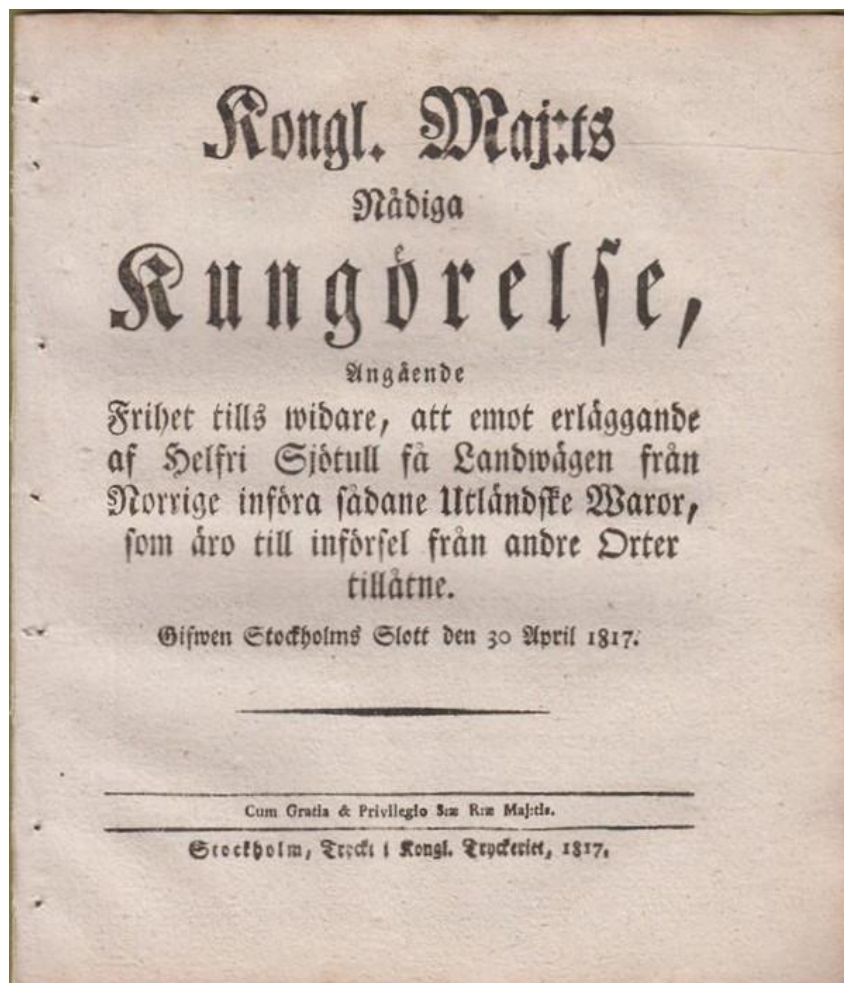
15 § Var och en som låtit vaccinera sitt barn och det blivit riktigt verkställt äger att utan avgift eller Charta få ett bevis. Om någon flyttar till annan ort,

skall det stå i prästbeviset om personen är vaccinerad eller på annat sätt genomgått kopporna.

17 § Då Kongl Maj:t uppdragit åt Sundhets Kollegiet att ha huvudinseendet över vaccinationen är han förvissad att detta angelägna ämne med lika omtanke och med nit befrämjas.

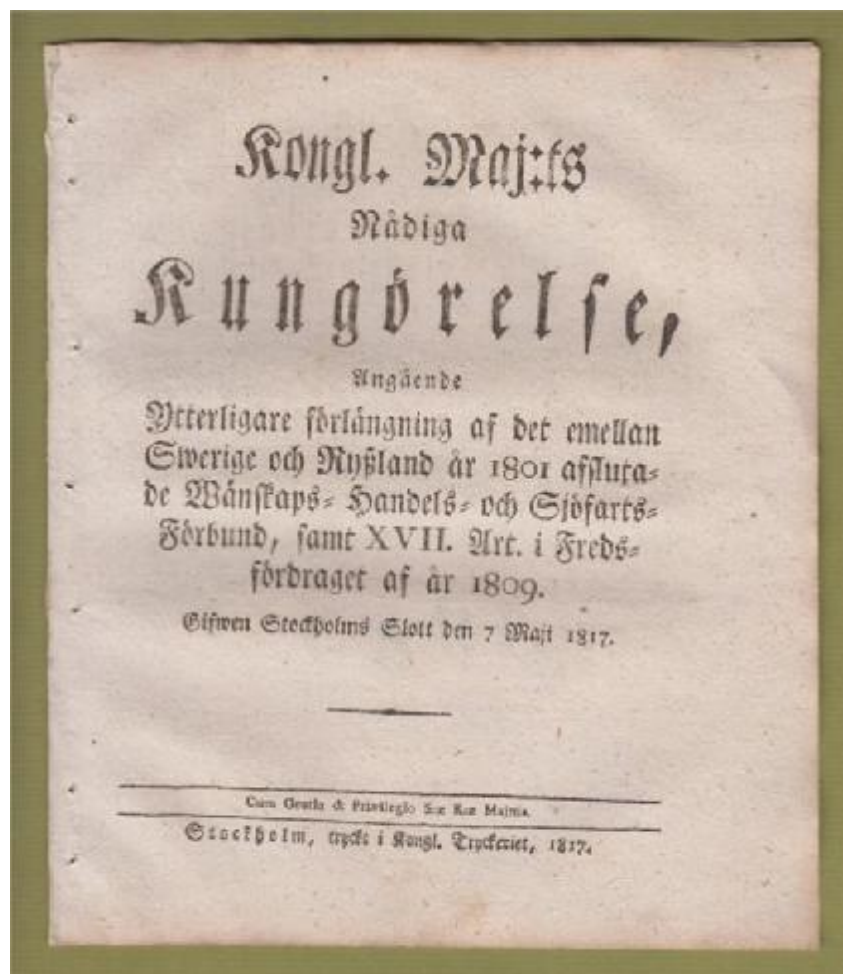
Datum ut supra. CARL.

- 1817 Kunglig Maj:t beslutar att sju däckade kanonslupar och två mindre marinfartyg skall utrustas för att förstärka bevakningen av rikets kuster och förhindra smuggling. (Olsson, Kustbevakningen, sid 19)

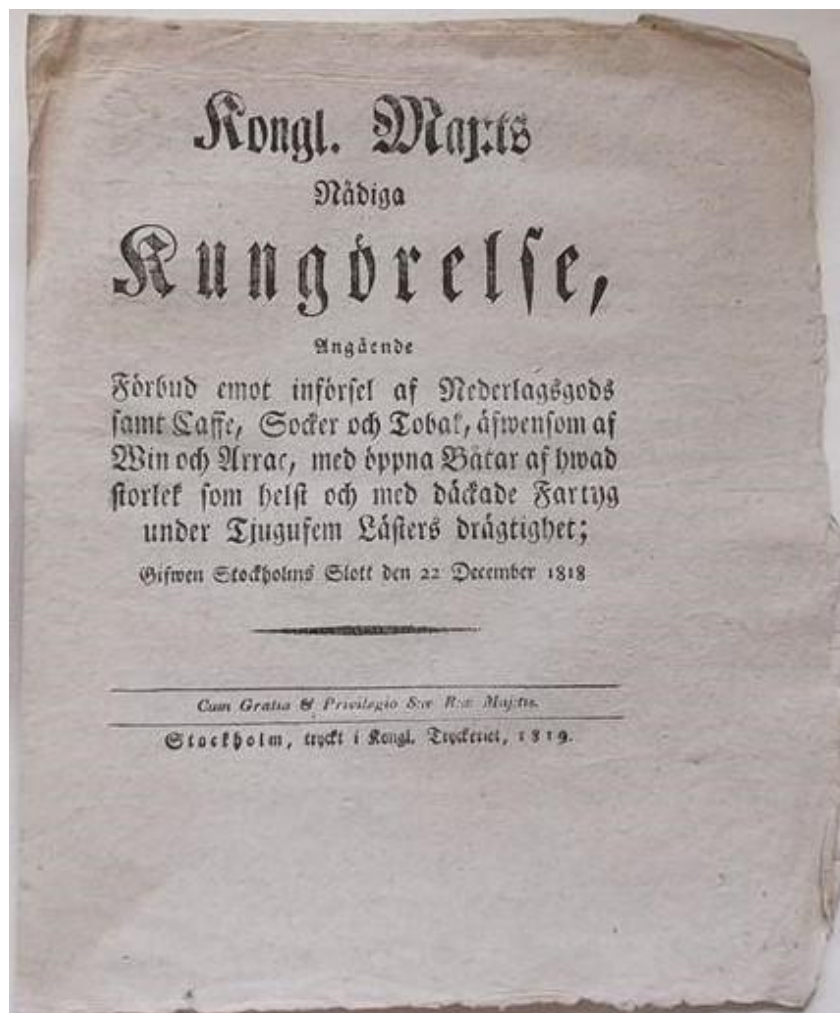
- 1817-04-30 Kunglig Maj:ts Nådiga Kungörelse ”Angående Frihet tills vidare, att emot erläggande af Helfri Sjötull få Landvägen från Norrige införa sådane Utländske Waror, som äro till införsel från andre Orter tillätne. Gifwen Stockholms Slott den 30 April 1817.”

- 1817-05-07 Kunglig Maj:ts Nådiga Kungörelse ”Angående Ytterligare förlängning af det emellan Sverige och Ryssland år 1801 afslutade Wänskaps-, Handels- och Sjöfarts-Förbund, samt XVII. Art. i Freds-fördraget af år 1809. Gifwen Stockholms Slott den 7 Maji 1817.”
- 1817 Kunglig Maj:t utfärdar en ny förordning om sockenstämma och kyrkoråd, som innebär att man frångår det tidigare konsensuskravet för beslut och istället införs majoritetsprincipen. (Svensk Lokalhistorisk Databas) (Fritz Lindström/Ivar Lundgren, Från sockenstämma till storkommun, sid 18)
- 1817 Lysekil befinner sig i en ekonomisk vågdal. Sillen har sedan nästan tio år lämnat kusten och konjunkturerna går ned. Salterier och trankokerier läggs ned och arbetarna skingras. Byggnaderna rivs i stor utsträckning, där de ej kan tas i bruk för annat ändamål.
- 1817 Lysekils kyrkas torn blåser ned under en orkanliknande storm över västkusten. Kapellförsamlingen anser sig ej ha råd att bygga nytt torn. Man nöjer sig med en enkel klockstapel, placerad på kyrkogården vid sidan om kyrkan. (Rydstrand, Kvinnor Präster Torpare Bönder, sid 170)

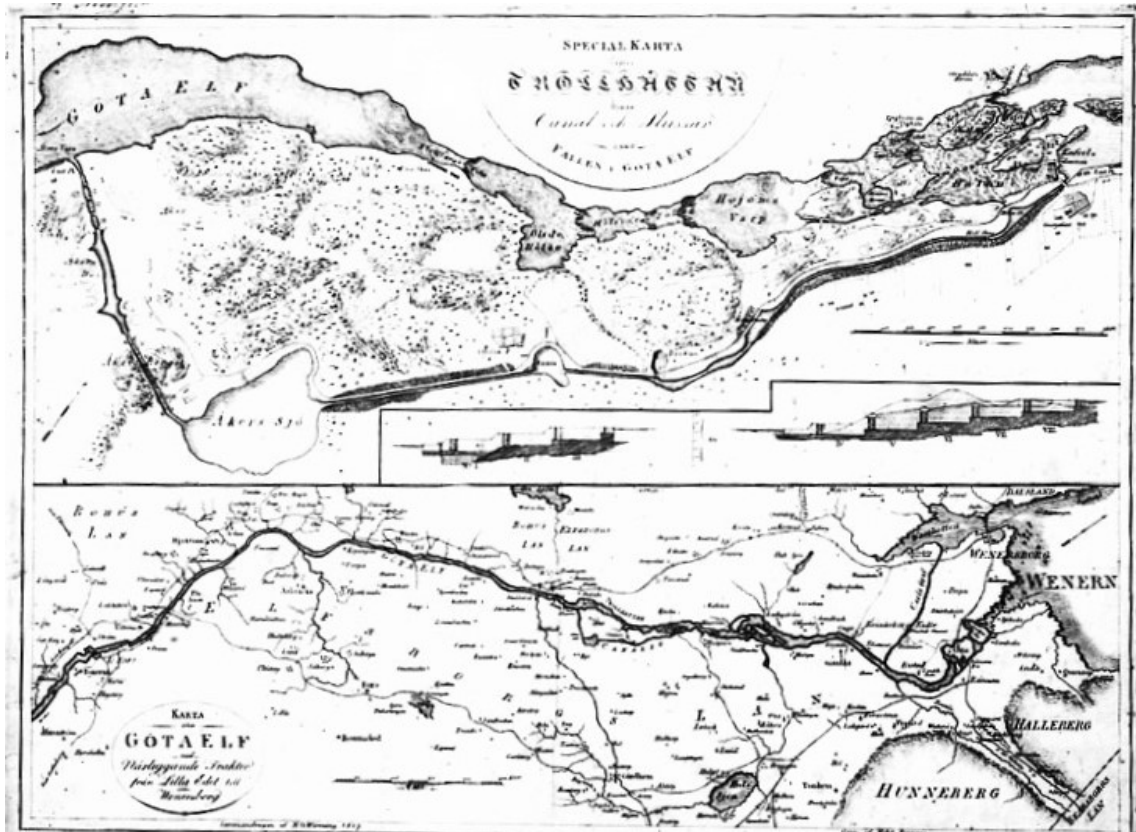
- 1818 På västkusten skall tulljakten samarbeta med ett ditskickat örlogsfartyg, under överinseende av en särskild förordnad tillsyningschef. (Olsson, Kustbevakningen, sid 19)
- 1818-04-15 Sexmansinstitutionen upphör genom ett kungligt brev. Som ersättning införs att ”välkände personer skola utses till ordningsmän inom samhället, till bevakande deaf att Sedlighet, Lugn och Ordning iakttages”. (Ernst Hörman, Lysekil, sid 29)
- 1818-07-08 Kunglig Maj:ts Nådiga Kungörelse Om Belöningar för dem, som upptäcka Efterapare ellr Förfalskare av Bankens eller Riksgäldskontorets Sedlar, eller de falska Sedlarnas utpräglare. Given Stockholms Slott 8 Juli 1818.
- 1818 Samuel Owen bygger färdigt Sveriges första ångdrivna passagerarbåt, AMPHITRITE. (STF 1948, sid 45)

- 1818-12-22 Kunglig Maj:ts Nådiga Kungörelse, Angående Förbud mot införsel av Nederlagsgods samt Kaffe, Socker och Tobak, ävensom av Vin och Arrak, med öppna båtar av vad storlek som helst och med däckade Fartyg under 25 Lästers

dräktighet. Given Stockholms Slott den 22 december 1818.

1819-04-22 Kunglig Maj:ts Nådiga Kungörelse, Angående Flyttningstiden för Tjänstehjon.
Given Stockholms Slott den 22 april 1819.

1819 Den övre kartan är "Special Karta öfver Trollhättan dess Canal och Slussar Fallen i Göta Elf i Väne härad och Älvsborgs län".

Den undre kartan är "Karta öfver Göta Elf med Närliggande Trakter, från Lilla Edet till Wenersborg". (Fotografierna genom Åke Fredsjö på Bohusläns Museum. Digitalt Museum, UMFA53001:0020.)

1820 cirka Engelska företag börja köpa hummer i Bohuslän. Firma Richard Appleton & Co öppnar trafiken med levande hummer mellan England och Bohuslän. (Krantz, Vinterland, sid 26)

1820-12-28 Kungliga Tull-Direktionens Kungörelse, Angående Den Tull, som för utgående Varor under nästkommande år 1821 skall beräknas och erläggas. Given Stockholm den 28 december 1820.

1820 Lysekils befolkning är 416 personer. (Lüsch, Lysekils Historia, sid 20) [Anm: Krantz, Göteborg och Bohuslän, sid 137, skriver 391 personer!]

1820-talet Ur tidningen Skärgården 1897-09-07: I Kyrkvik anlägger en på sin tid företagsam skeppare Olof Jonsson en reparebana, det vill säga en bana för tillverkning av tågvirke till ankartåg för frakt- och fiskefartyg. Banan sträcker sig från nedre kyrkogårdsmuren till stranden ovan om västra Strandhotellet, en länga på omkring 100 famnar. Repslageriet läggs ned på 1860-talet. (Arvid Sandell, LP 1995-04-05) [Anm: Olof Jonsson bor på Kyrkogatan 1. Detta hus rivs år 1916.]

Gästgivare i Lysekil är Anders Nilsson Källare.
Anders efterträds av Bengt Wallström, före detta salteriidkare.

1821 Lysekils kyrka har i säkra fordringar och Contanter 261 Rd, 6 skilling och 3 rundstycken.

1822 cirka Jacob Bergströms och hustrun Sara Kihls dotter Maria Christina på Vese gifter sig med prosten Olof Adolf Kamp. (NL/I, sid 431)

1822 Varbergs och Marstrands badinrättningar anläggs. (Eskil Olán, Marstrands historia, sid 217-230) (Skärgårdstrafiken i Bohuslän, sid 28) (LP 1993-07-07) (1993-11-05)

1823 Dykeri och bergningscompagniets monopol begränsas genom att varje svensk undersåte berättigas att inom svenskt område i öppna sjön uppfiska skeppsankare. (Nordisk familjebok, Uggleupplagan)

1823-01-26 ”År 1823 den 26 Januarii hölls enligt förut skedd Laglig kallelse allmän Sockenstämma med Lysekihl Hedervärde Invånare uti deras egen kyrka till afgörande uti flere särskilte utlyste mål.

1:mo. Till åtlydnad af Kongl Maj:ts Nådiga Bref och Konungens Respective Befattningshafvandes i Grund deraf utfärdade Allmenna kungörelse af den 15 Aprill 1818 ock gifne Instrucktion, borde så väl vid Capellet Lysekihl som vid öfrige Socknar i Länet, stadgade ock förståeligt förhållande väl kände Personer utses till Ordningsmän inom Samhället, till Bevakande deraf, att Sedlighet, Lugn och Ordning, iacktages såväl vid de stundom anställande Lektugor som eljest i allmenhet.

Efter upläsande af åberopade Konungens Befallningshafvandes allmenna kungörelse och gifne instrucktion stadnade Församlingens närvarande ledamöter vid det beslut, at som Samhället på Lysekihl icke är synnerligen Talrikt, ock Sällan mer än en Lektuga anställes hvarje gång, endast för Lysekihl utvälja 2:ne Ordningsmän, hvarvid valet gemensamt föll på Anders Johansson Korseberg och Tunnbindaren Petter Lyberg då den förre har upseende öfver 1:sta 2:dra och 3:dje Roten, och den senare öfver 4:de 5:te och 6:te Roten.

2:do. Rörde frågan de fattiges vård och underhållande. Från längre tider tillbaka ha de[t] varit brukligt att vid vissa tillfällen af de bättre Lottade [af] församlingens Medlemmar, jämte någon föräring till kyrkan, äfven ihågkomma de fattige med en skärf, men denna senare välgörande och förståeliga omtanken hade nu på 2:ne års tid helt och hållet afstadnat.

Ordföranden sökte derföre att å nyo uplifva denna angelägna och ömma sak, ock på dess till frågan om inte Strandens hemkommande Skeppare ville lika som förut afse något litet till de fattige, möttes han af det fägnande svaret, att visst icke någon ville eller skulle då den allgode välsignat deras jordiska företag ock kröner deras resor med lycka ock framgång, undandraga sig, att jämte gåfvan till kyrkan, äfven meddela en skärf åt Strandens fattige.

Gåfvorna såväl till kyrkan som till de fattige emottagas af kyrkvärden, af honom antecknas i behörig Bok, ock som förut varit brukeligt tillkännagifvas från Predikstolen, hvarvid äfven beslutades, att de för året influtna fattigmedell skulle så förvaltas, att en del deraf vid början af påföljande året utdelas till de mäst behöfvande men återstoden anvendes till Cassabehållning ock mot säkerhet och procent utlånas, på det man måtte äga tillgångar, att så mycket kraftigare sköta, vårda och underhålla någon fattig som kunde blifva helt och hållet Orkeslös ock längre tid sängliggande.

Och som af Socknestämмо Protocollerna hållne vid Lyse, Bro och Brastads kyrkor är kungjort, så väl, att Lysekihls fattige äga Rättighet att äfven söka allmosor uti dessa Socknar, som äfven, att ofvannemde Socknars Invånare begärt att antalet af de fattige på Lysekihl skall bestämmas, ock de förses med Bok som äga rättighet att söka allmosor i Socknarne, så blef äfven detta föremålet för församlingens omtanke, hvarvid följande Personer ansågos såsom de mäst behöfvande.

Olof Broberg

Gåssen Petter Olsson Flattje

Drängen Clement Persson

Lars Herms Enka Anna Andersdotter

Smeden Eliass Anderssons hustru Britta

Nils Engbergs Enka Inger Hendrichsd:tr

Enkan Kerstin Johansd:tr

Enkan Kerstin Fredricsd:tr

Jon Fossbergs hustru Petronella Persdotter.

Carl Hörmans hustru Elin Engelbrechtsd:tr

Kyrkväcktaren Olof Olssons hustru Kerstin Andersd:tr.

Hans Bårströms hustru Catrina Olsdotter

Pigan Anna Persdotter ock Pigan Johanna Rasmusdotter

Enka Chris[tin]a:

Desse personer skola förse med en liten Bok eller Pollett, hvilken de alltid böra medhafva ock upvisa då de i Socknarne söka något understöd.

Frågan uppstod äfven att bestämma något vist af hvarje hushåll på Stranden till de fattige, men som flere mötte verkställigheten deraf, beslutades att öfverlemna denna sak åt hvars och Ens fria behag och tseliga kärlek.

3:tio. Som genom Kongl. Brevet den 14 December 1753 Prästskapet blifvit ålagt att söka förmå vederbörande Gäster vid Bröllop ock faddrar vid Barndop, att efter Råd och Lägenhet sammanskjuta något yill de fattiga och Lazarettet, hvilka Penningar enligt konunga Brevet af den 4:de Aprill samma år jämt fördelas emellan båda: så var äfven detta ett mål för nerverande Socknestämman.

På Stranden har väl varit brukeligt att Gästerna vid Bröllop sammanskjuta de ifrågavarande medlen, men icke vid Barndop, utan har endast Barnets fader aflemnat en högst ringa ock obetydlig afgift till Lazarettet.

Till åtlydnad derföre af förut åberopade författningar ock till vinnande af något frikostigare insamling vid sistnemde tillfälle, beslutades, att som sällan barndop förrättas Hemma i husen ock således inga gäster äro samlade, skulle i det ställe vid kyrkogången så väl af värden som af hvarje Gäst hopläggas något till de fattige och Lazarettet och sedan öfverlemnas till kyrkoverden för att införas [i] sina behörige böcker.

4:to. Då flere Disputer och söndringar i tänkesättet uppstådt rörande såväl Arfsrättigheten till Stol Rumme i kyrkan, som äfven om den betalning som borde erläggas af vissa Personer, hafva församlingens ledamöter, jämte upsättande af en ny Stolindelning som här nedan före skall intagas, äfven upsatt en öfverenskommelse af detta innehåll.

Son eller Dotter En af dem komer att ärfva Sin faders Stolrumme, efter sin faders död utom betalning, så vida dess fader har erlagt sin fulla betalning till kyrkobyggnaden. Skulle då Sonen träda i gifte ock det icke skulle vara rum uti den tillhörige fruntimmersstolen så ock kunde hända att hans Moder lefver, så får Barnet söka sig om att få köpa Stol Rume där lägenhet kan befinnas. Deremot de öfrige af Barnen komma att betala för sina intagande Stol Rume så fort som de giftas. Och då betalas af dem till kyrkan En Rd Rgt dock att de få taga Rum uti de Stolar som lägenhet är.

Äfven yrkas det att de Ungkarlar som tillförene giort inträde jämte sina föräldrar i Stolen, bör hädanefter om de äro något till ålder komne intaga senare Stolindelningen n:o 11 och 12, men dock betalas af hvarje Ungkarl till kyrkan 12 d. Rgs om Åhret.

Äfven Påminnes att å fruntimmerssidan Bör icke komma flicka i sin moders stol änskönt dess moder är Enka, utan bör ock skall hädanefter nemde flickor allment intaga sitt Stolrumme uti sednare stolindelningen n:o 14 & 15 på Fruntimmerssidan så fort som de hafva begagnat sig af Herrans heliga Nattvard.

De smärre eller mindre Gåssar jämte flickor bör gå stadigt fram i Choret eller på Läctaren. Hvilken som bryter eller Treskar emot denna uprättade öfverenskommelse han eller hon skall böta eller plikta första gången 24 s. Rgs och sedan dubbelt hvarje gång brytes hvilket kyrkoverden man efter mabn ålägges att ovilkorligen uttaga.

Enligt den uprättade Stolindelningen kommer första Stolen ifrån klockare Stolen att innehafvas af Anders Nilsson Källare med sitt hushåll mot årlig afgift af 24 s. Rgs. Den Andra stolen där intill begagnas af hr. Jagtleutnant Dejenberg mot årlig afgift af 1 Rd Rgst. Uti N:o 1 på Långraden sitta:

<p><u>N:r 1.</u> Anders Krabbe Hans Olsson Lindbom Herr Wahlström som betalar årligt 24 s. Rgs. Hans Asmundsson Bernt Hansson Lindbom som betalar i ett för alt 1 Rd. Bernt Krabbe Hans Olsson Flattje.</p>	<p><u>N:r 4.</u> Hans Andersson Nästegård Olof Hansson Lindbom som betalar 2 Rd för alt. Hans Jacobsson Lycke Clement Johansson som betalar 2 Rd för alt. Hans Nilsson Källare Magnus Carlsson Olof Jonsson Per Pigg [Pik] Elias Tjerström [Kärström].</p>
<p><u>N:r 2.</u> Bengt Larsson Pihl Clemet Nilsson Hans Larsson Sandberg som betalar 2 Rd i ett för alt. Olof Bengtsson <u>Mattias Olsson</u> Nils Hansson Lycke Nils Norström emot årlig afgift af 18 s. Rgs så länge han är ogift.</p>	<p><u>N:r 5.</u> Jöns Clementsson Clement Andersson Tysk Lars Larsson Pehr Broberg Bernt Tillroth Nils Andersson Källare Anders Rundvall Anders Olsson Pihl Johannes Olsson.</p>
<p><u>N:r 3.</u> Jöns Andersson Pihl betalar 2 Rd. Nils Svenungsson Kuse Mathias Herm Nils Hasslöf Per Mattsson Hellman</p>	

Hans Andersson Olof Jönsson Pihl Hans Jönsson Pihl Hans Wilhelmsson.	
---	--

<u>N:r 6.</u> Anders Hansson Lycke Hans Andersson Lycke Elias Kamp Anders Christensson Petter Olsson Kult Engelbrect Nilsson Lycke betalar i ett ock alt 1 Rd. Hans Nilsson Öhnberg Pehr Abrahamsson Jöns Hansson	<u>N:r 9.</u> Mäster Lyberg Pehr Olsson betalar i ett och alt 1 Rd. Lars Caspersson Olof Åsberg Hans Bärström [Bårström] Anders Bärström [Bårström] Fredric Johansson betalar i ett ock alt 1 Rd. Anders Torstensson betalar 1 Rd Anders Malmgren betalar 1 Rd.
<u>N:r 7.</u> Johannes Clemensson Lars Olsson Pihl Olof Olsson Orrevik Hans Nilsson Lycke betalar i ett ock alt 1 Rd. Hans Ällström [Elfström] Anders Larsson Sandberg Nils Sveningsson Svåger Clemet Andersson den yngre Renholt Nilsson Källare betalar i ett ock alt 1 Rd.	<u>N:r 10.</u> Svän Walin betalar i Rd Anders Larsson Berg Hans Andersson Kuse Hans Svensson betalar i ett ock alt 1 Rd. Engelbrect Larsson Pihl betalar 1 Rd. Bernt Olsson Broberg.
<u>N:r 8.</u> Nils Olsson Lindbom Petter Öhnberg Nils Öhnberg Christen Andersson Jöns Lindström Hr. Olof Strandberg betalar i ett ock alt 1 Rd. Johannes Korseberg betalar i ett ock alt 1 Rd. Nils Andersson Kuse betalar i ett ock alt 1 Rd. Clement Svenningsson Kuse Peter Jonsson Försberg [betalar] i ett ock alt 1 Rd.	<u>N:r 11.</u> Renholt Larsson Christen Korseberg Abraham Norman Bernt Norman Johannes Högvall Christen Olsson Orrevik Carl Lyberg Clement Andersson Önberg Nils Clementsson Anders Hansson Lindbom Anders Nilsson Lindbom Mathias Andersson på Åkerbräcka, hvilka alla betala årligen 12 s. Rgs.

<p><u>N:r 12.</u> Olof Andersson Krabbe Pehr Nilsson Öhnberg Lars Svänningsson Svåger Casper Johansson Clement Jönsson Hans Korseberg Bernt Orrevik Matthias Nilsson Lycke Johannes Lyberg Pehr Hansson Herm Jacob Hedberg Israel Clementsson, hvilka alla äfven betala 12 s. Rgs om året.</p>	<p><u>N:o 14.</u> Mäster Lars Björk betalar årligen 12 s. Rgs. Mäster Hellgren d:o Mäster Holm d:o Carl Jansson i Dalskogen d:o Svenning Trygg d:o Anders Nilsson på Åkerbräcka.</p>
<p><u>N:r 13.</u> Anders Johansson Korseberg Jon Fossberg Magnus Stare hvilken betalar i ett ock alt 1 Rd. Anders Tysk Andrias Pihlgren betalar 1 Rd. Carl Hörman Lars Öhnberg betalar 1 Rd. Olof Engberg.</p>	<p>Vid justeringen af protocollet anmärktes at Enkan Catrina Andersd:tr äfven får söka allmosor på Landet.</p>

Datum ut Supra På anmodan C.W. Börgeson.

Upläst på gången och erkänt den 16 Februarii 1823 intyga

Nills Öhnberg. Hans Jönsson Pihl. Hans Andersson Kuse. Hans Lindbåm

Upläst från Predikstolen den 23 Februarii 1823 af C.W. Börgeson.”

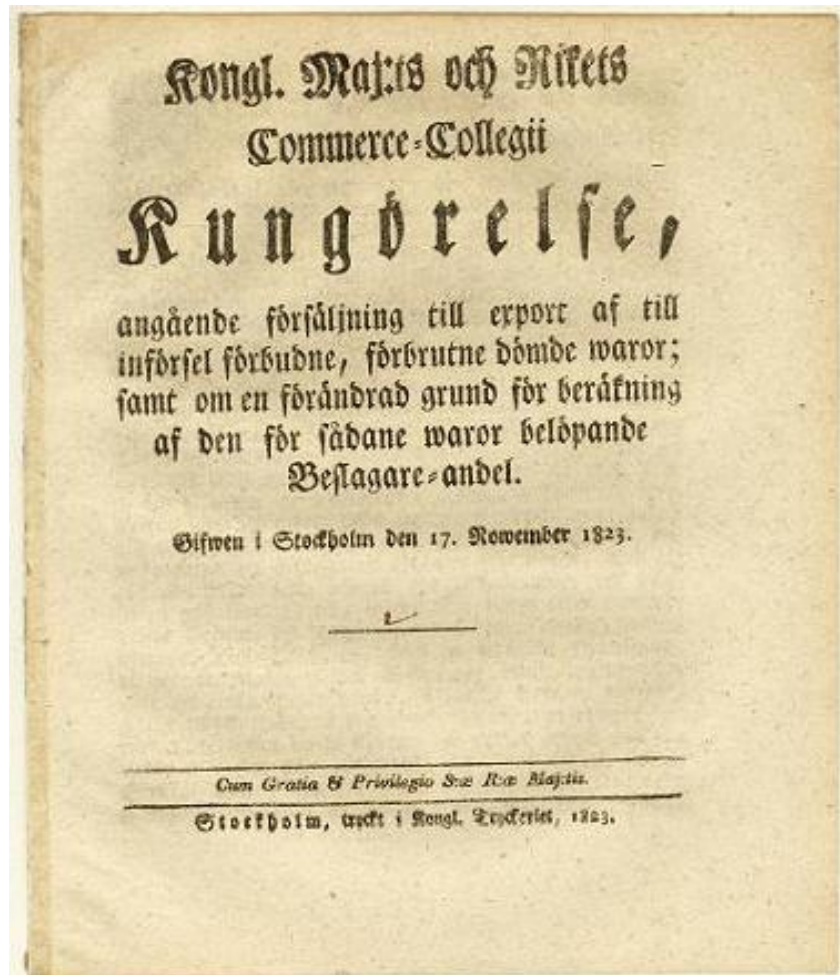
(Sockenstämmoprotokoll i Lysekil genom Fritz Lüsich/PS)

Sammanfattning - Sockenstämman hålls i Lysekils kapellförsamling med "Lysekils Hederwerde Invånare uti deras egen Kyrka" under ledning av komminister O.W. Börjesson. På dagordningen finns bland annat tillsättandet av två Ordningsmän som skall vara "stadgade och för christeligt förhållande wäl kända personer". Valet faller på Anders Johansson Korseberg och tunnbindare Petter Lyberg. Vidare försöker ordföranden återuppliva seden att "strandens hemkommande skeppare liksom förut afse något litet till de fattiga". (Ernst Hörman, Lysekil, sid 29) (Granqvist, Ur Lysekils köpings historia, sid 126)
[Anm: Anders Johansson Korseberg bor på Gamla Strandgatan 62. Petter Lyberg bor på Gamla Strandgatan 21.]

1823-05-15 Kunglig Maj:ts och Rikets Kommerskollegiums Kungörelse, angående viss tid för Fribrevs företeende hos Sjtulls-Kammare, i de fall, då helfri tullklarering

fått på vederbörande Magistrats bevis verkställas. Given i Stockholm den 15 Maj 1823.

- 1823-08-15 Hjulångaren BRAUT ANUND är det första ångfartyget på västkusten. Fartyget besöker Kungälv. (Kustångare, sid 13-14) (Skärgårdstrafiken i Bohuslän, sid 9)

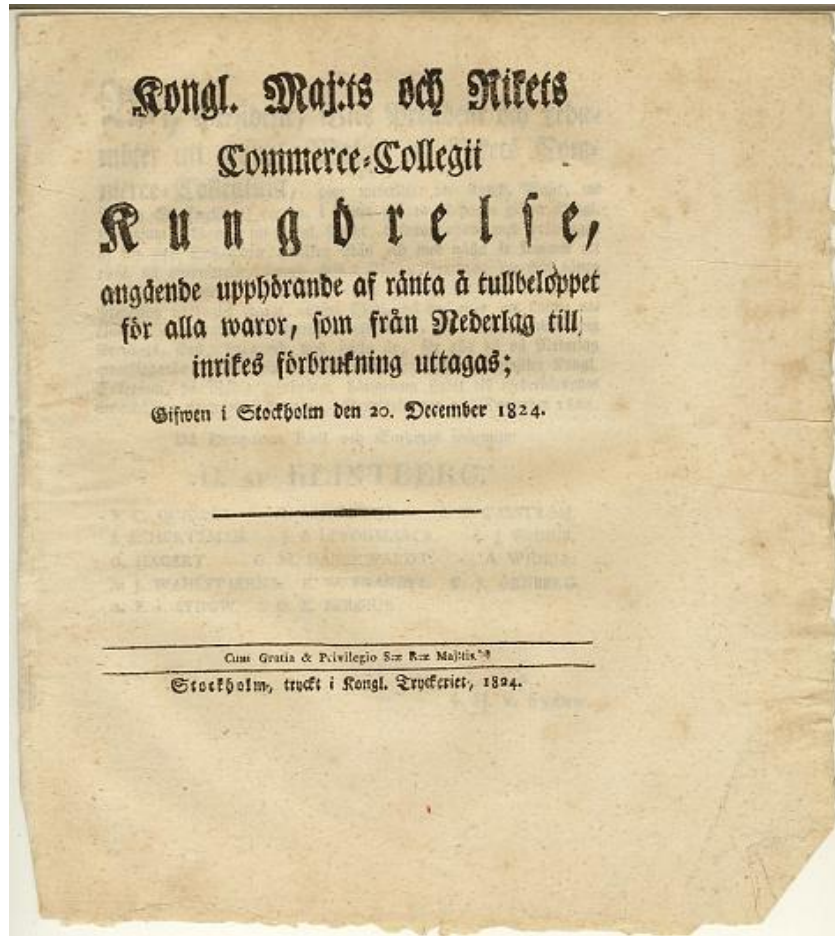
- 1823-11-17 Kunglig Maj:ts och Rikets Kommerskollegiums Kungörelse, angående försäljning till export av till införsel förbudna, förbrutna dömda varor; samt om en förändrad grund för beräkning av den för sådana varor belöpande Beslagare-andel. Given i Stockholm den 17 November 1823.
- 1824 Kronobrännerierna för brännvinsbränning läggs ned helt. Därmed blir bränningen en hela folkets angelägenhet. (Skånes Hembygdsförbund Årsbok 1974, sid 67)
- 1824-08-11 Den sista sjörövaravrättningen i Norden äger rum. Rotebåtsmannen Johan Andersson Flatås avrättas vid Kärra gästgivaregård genom halshuggning. Johan, tillsammans med tre medbrottslingar, överfaller

den danska jakten Die Frau Mette söder om Skagen och dödar besättningen samt stjälar en del av lasten från jakten.

De dödade danskarna är skepparen Anders W. Nordbye, matrosen Mathias Clausen och skeppsgossen Abrahamsen. Jakten, som är från Fanö, är stadd på resa från Köpenhamn till Altona. (Krantz, Gestalter från kusten, sid 138-153) (Ohlmarks, Turist i befriat land, sid 201) [Anm: Kärra gästgivaregård låg i nuvarande Åbro industriområde, alltså inom nuvarande Mölndals stad. (Lars Gahrns hemsida).]

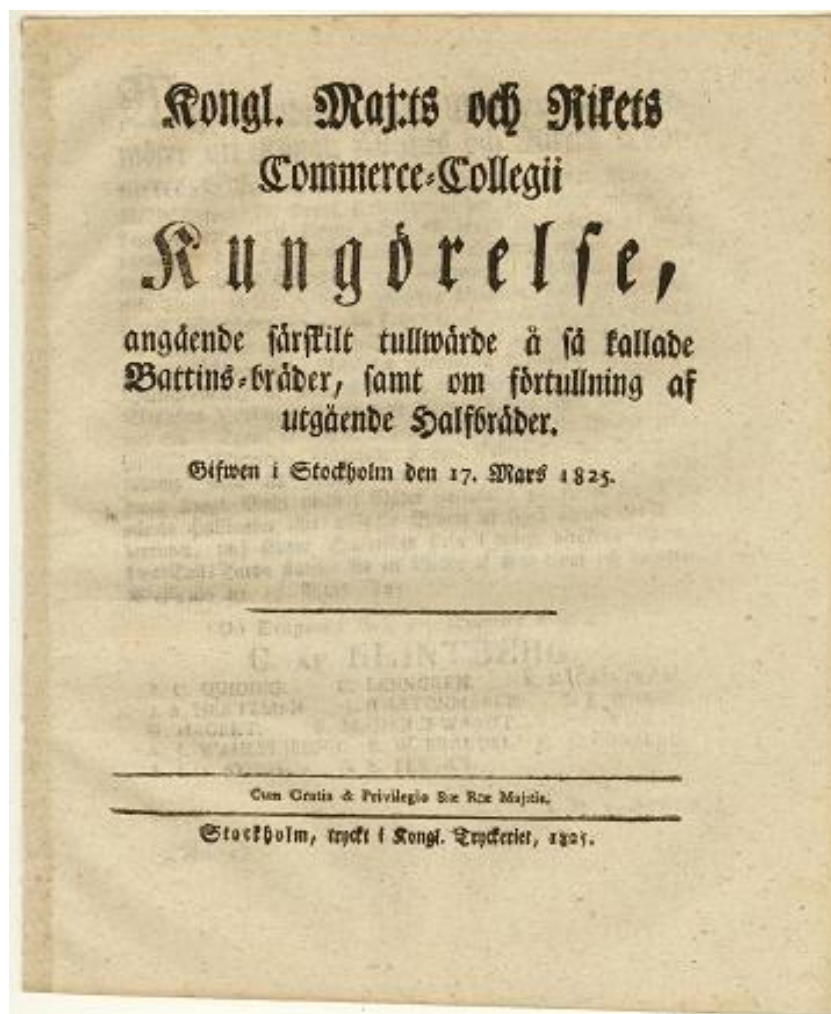
1824-...-

En våldsam storm utbryter och som drabbar västkusten hårt.

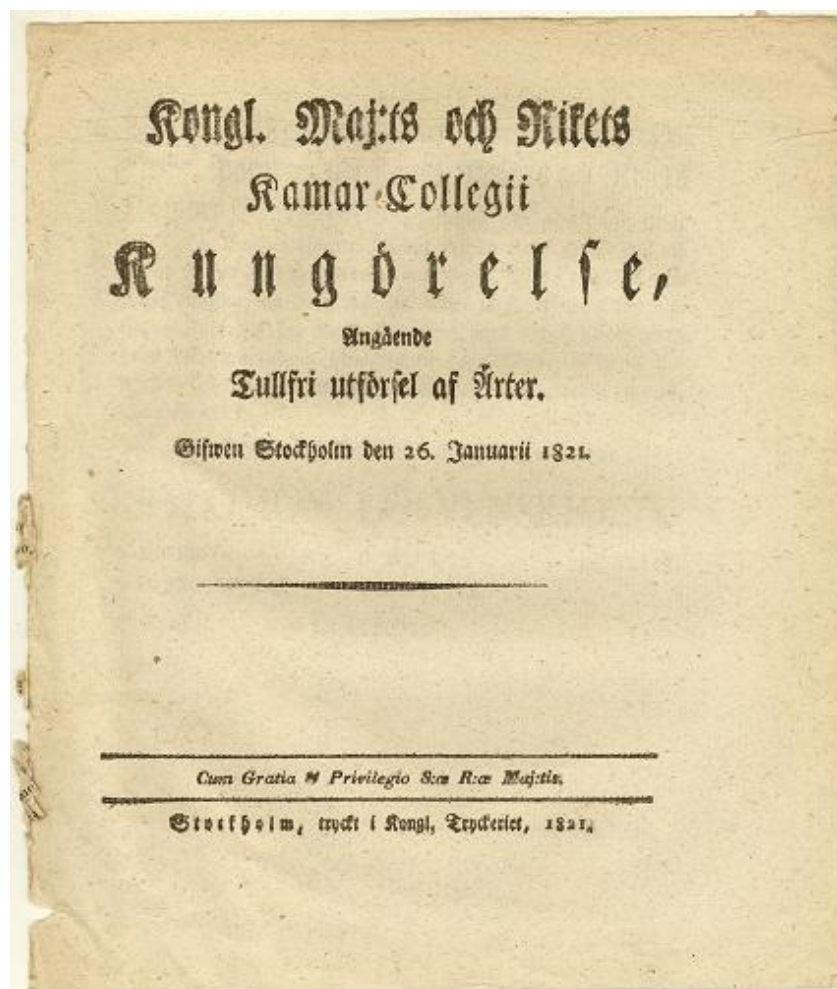
1824-12-20 Kunglig Maj:ts och Rikets Kommerskollegiums Kungörelse, angående uppbärande av ränta å tullbeloppet för alla varor, som från Nederlag till inrikes förbrukning uttagas; Given i Stockholm den 20 december 1824.

1825 Kunglig Maj:t inrättar en Generaltullstyrelse för kustbevakningen. (Olsson, Kustbevakningen, sid 18)

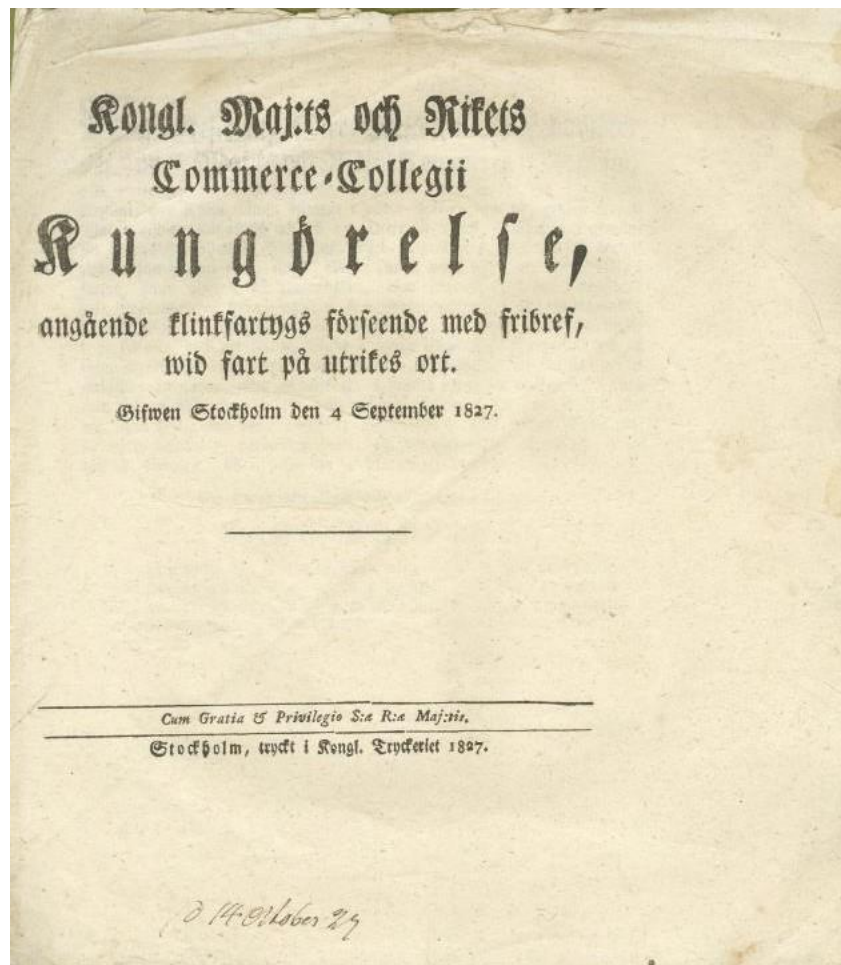
- 1825-03-27 Kunglig Maj:ts och Rikets Kommerskollegiums Kungörelse, angående särskilt tullvärde å så kallade Battins-bräder, samt om förtullning av utgående Halvbräder. Given i Stockholm den 27 mars 1825.
- 1825 William Thorburn börjar i Uddevalla driva rederiverksamhet och havreexport. (Sveriges äldsta företag, sid 394) [Anm: William Thorburn, född 1780.]
- 1825-09-27 Det första ånglokomotivet tas i drift på banan mellan Stockton och Darlington i England. Tåget framförs av George Stephenson, som även konstruerat loket. (Sveriges Lokomotivmannaförbund, Med ånga och elektricitet, sid 7-8)
- 1825 Sara Kihl på Vese dör. (NL/I, sid 431)

- 1826-01-26 Kunglig Maj:ts och Rikets Kammarkollegiums Kungörelse, angående Tullfri utförsel av Ärtter. Given i Stockholm den 26 januari 1826.
- 1826-08-02 Uddewalla Weckoblad utkommer med sitt första nummer. Anders Johnsson, född i Fiskebäckskil, är ansvarig utgivare av tidningen.
- 1827-1831 ”Fraktfarten har på de senare åren betydligt förkofrat sig. Från Inland, der den förut idkats ringa, afgå nu mera omkring 20 större båtar på Wenern och föra jern, bräder och plankor till Götheborg, dervid behållna inkomsten anses ej ringa. I Oroust finnas 78 stycken däckade och odäckade båtar, en del om 30 Lästers dräktighet, alla byggde i orten och af hvilke de större segla emellan Dannemark och Norrige, med de öfrige på Wenern, med en sammanräknad frakt-förtjenst af 22.220 R:dr Banco förra året. Äfven på Fiskeläget Lysekihl i Sunnervikens Fögderi och beläget intill Oroust, äro flere större och mindre båtar, Galeaser och Slupar, intill 25 à 40 Lästers drägt, hvilke på enahanda sätt sysselsättas, hvaremot i Götheborgs och Norrvikens Fögderier denna näringsgren icke är på långt när så uppdrifven.” (Kunglig Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelse för åren 1827 - 1831 för Götheborgs och Bohus län)

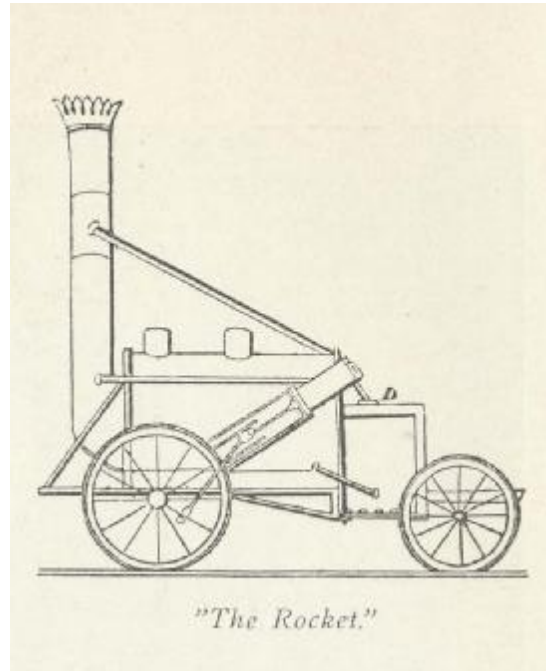

- 1827-09-04 Kunglig Maj:ts och Rikets Kommerskollegiums Kungörelse, angående klinkfartygs förseende med fribrev, vid fart på utrikes ort. Given Stockholm den 4 september 1827.
- 1828 Johan Albrecht Pripp grundar Pripps i Göteborg.
Johan arrenderar det Brembergiska bryggeriet av Brembergiska arvingarna efter änkan Christina Brembergs död. Johan är arrendator i 16 år innan han för en köpeskilling av 7.500 riksdaler blir ägare till sitt eget bryggeri i 12 Roten n:o 57 vid Stampen. (GP 2001-12-22)
- 1829 Dykeri och bergningscompagniets monopol begränsas ytterligare genom att varje svensk undersåte berättigas att inom svenskt område från havsbotten upptaga fartyg eller varor, som av ägaren eller dykerikompaniet blivit övergivna. (Nordisk familjebok, Uggleupplagan)
- 1829 I Sverige dricker man hela 46 liter brännvin om året per invånare, alla barn inräknade. Antalet brännvinspannor i Sverige beräknas vara 175.000.
(www.systembolaget.se)

1829-05-17 Jacob Bergström, ägare till Vese säteri, dör.

1829-08-28 Olof Adolf Kamp dör.
Änkeprostinnan Maria Christina Bergström Kamp ärver Vese säteri efter sin fader. (NL/I, sid 431) (Se även LP 1998-01-23)

1829-10-06 "Lokomotivslaget vid Rainhill" äger rum. Det av George Stephensons son, Robert Stephenson (1803-1859), konstruerade loket "Rocket" är det enda lokomotiv som oskadat genomgår alla de olika proven och blir ensam vid sluttävlingen samt erhåller därmed det uppställda priset.

I tävlingen deltar även John Ericsson med ett av honom konstruerat lokomotiv, "Novelty", som under de förberedande proven visar sig till och med överlägset Rocket, men som på grund av maskinskada ej kan fullfölja tävlingen. (SLMF, Med ånga och elektricitet, sid 9) (TT, sid 6)

1830 cirka Länsman bor i Lysekil. Kronofogden finns i Norrkila.

1830 Göteborg som badort startar genom att ett badhus anläggs vid Skeppsbron av ett bolag med kommerserådet Olof Wijk i spetsen. (Krantz, Sommarland, sid 52)

1830 Carl Adolf Thudén väljs till kyrkoherde i Bro.
Carl Adolf har tidigare varit lärare vid Gustafsbergs Barnhusskola. Carl Adolf Thudén är särskilt intresserad av skolväsendets utveckling på Stångenäset. Han lyckas få till stånd folkskolor i samtliga fyra församlingar. Detta trots mycket missnöje från befolkningens sida. Många klagoskrifter riktas mot "den galne

prästen" som han kallas för sitt "veleri" med att bygga skolhus. Att prosten vill upprätta skolor och anställa lärare, när befolkningen saknar nöjaktiga bostäder och skälig lön för sitt arbete, anses som höjden av galenskap.

1830 Lysekils befolkning är 446 personer. (Lüsch, Lysekils Historia, sid 20) (Knuth Hansson, Lysekil, sid 26) (LP 1993-07-30)

1830 Gamla Strandgatan stensätts av Lysekils jordägare för medel som insamlas. (Granqvist, Lysekils kommun före fullmäktiges införande 1889, sid 11) [Anm: se även Knuth Hansson, sid 31.]

1830 Köpman Johan Gabriel Mollén bosätter sig i Lysekil. Molléns huvudsakliga verksamhet blir till en början hummerhandel. Mollén representerar ett engelskt bolag som köper upp all hummer som fångas i den bohuslänska skärgården.

Lysekils moderna historia brukar räknas från Molléns ankomst. Mollén bygger sitt bostads- och handelshus vid det som senare kallas Konsulliden. Mollén blir konsul för Tyskland, Danmark och Holland och han breddar sin handel genom att starta skeppsrederi och exporterar även trä och havre.

Johan Gabriel Mollén startar eventuellt även export av av sten från den bohuslänska kusten. Om detta stämmer är Mollén banbrytare även på detta område, se vidare om Malmön år 1842. (Ernst Hörman, Lysekil, sid 23-ff) (Knuth Hansson, Lysekil, sid 143) [Anm: Detta senare antagande saknar källreferenser, se vidare 1880-10-30 om Lysekils förste stenhuggare, samt år 1882 - Victor Emanuel Mollén grundar firma V.E. Molléns Stenhuggerier i Lysekil.]

[Anm: Johan Gabriel Mollén bor på Kungsgatan 10. Huset brinner ned 1921.]

./